

ПРЕМИЕРА

a p m

*Бялсъкът, бунтът  
и изтънченият  
цинизъм на  
Стефан Николаев  
повалят и  
издигат идоли на  
потребителската  
култура.*

*Художникът се  
завръща отново  
в родината този  
път за първата  
си самостоятелна  
изложба в Пловдив  
и за представянето  
на монографичния  
си каталог.*

## ПОЛУЖИВОТ

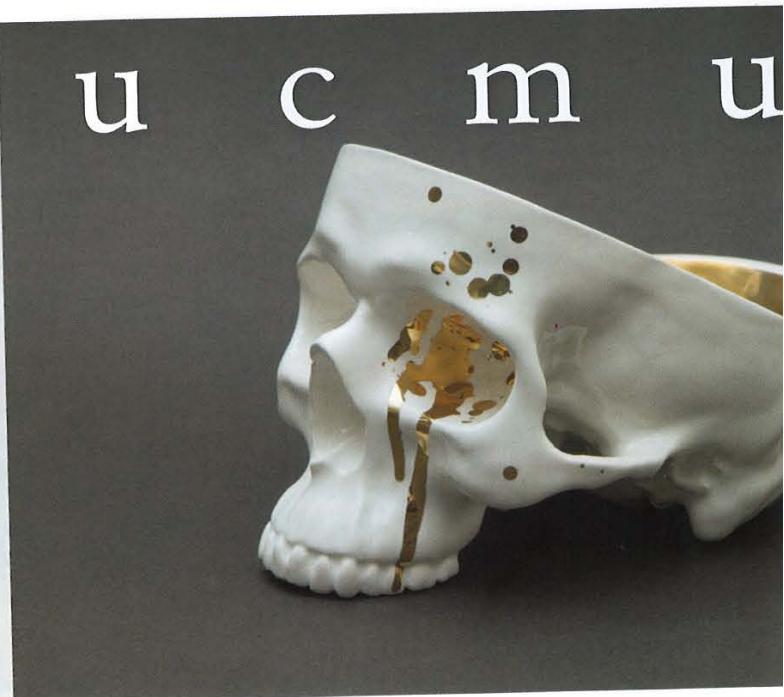
от Светлана Куюмджиева

България през 80-те. В гекаданса на социалистическата система „И ние пушим цигари Кент и ядем бонбонки Tuk-Tak“ изчерпваше върховете на консумеризма. Горе-долу по времето на култовата реплика от „Оркестър без име“ Стефан Николаев (р. 1970) заминава за Париж. Завършва във френската национална академия художественото образование, което е започнал в софийската художествена гимназия, специализира за кратко в Уинчестър. В началото на 90-те, когато започва артистичната му кариера, Париж е много повече столица на модернизма, отколкото на съвременното изкуство, богата на незапълнени ниши и възможности. Международната сцена

ВЛЯВО: UNTITLED (HAMMER), 2012, СНИМКА АЛЕКСАНДЪР НИШКОВ  
ВДЯСНО: SEE YOU, 2012, СНИМКА КАЛИН СЕРАПИОНОВ

е в захлас от откритието на Саачи – Младите британски художници (легендарните YBA), а потребителската култура превзема всички обществени нива. Критикът Джулсън Стелбрас беше питал по този повод Веднъж: „Щом стоките станаха културни, къде отива изкуството?“. Стефан Николаев може да отговори поне по 100 различни начина. Той реагира на агресивната среда през нейните слаби места и през дистанцията на собствената си калена в късния соц идентичност. С присъщата си ирония превръща лейбъла в текст и контекст, а функцията в концепция. Чрез смяната на мащабите предизвиква преживявания с изкуството, които напомнят някаква лична сърдържава на „Алиса в комерсиалния свят“. Там всичко е обгърнато в цигарен дим (зашото цигарите и пушенето са негова тема) и се „чете“ еднакво успешно отляво надясно и отляво наляво. Иначе казано, в неговите произведения критиката спрямо комерса може да бъде осъществена и „с подкрепата на...“.

В България Стефан Николаев е известен главно на професионалните арт среди, докато френската публика го познава



Снимка Калин Серапионов

преди всичко като български автор, инициатор и директор на знаменитото пространство Glassbox, което е парижкият отговор на YBA през 90-те и понастоящем като едно от имената представяни от престижната галерия „Мишель Рейн“.

## артисти ПРЕМИЕР

Самият художник е най-често в гранична зона – между София и Париж, източния си произход и западния си успех, крайностите на обществения упадък и на тоталния светски разкош, музейните класики на модернизма и изреките на поп културата. С това е свързана и концепцията на куратора Емил Урумов за Half-Life („Полуразлад/Полуживот“), с която Стефан Николаев се представя сега в пловдивската галерия Sariev Contemporary (11 май – 30 юни 2013 г.). Замислена така, че наистина да разгадне очакванията, изложбата преобразява пространството на галерията, свеждайки го до умилтарността на витрина и кабинка за банкомат. А съдържанието ѝ напомня жанра vanitas – онези холандски натюрморти с човешки череп, които символизират безсмыслието на материалистичния свят. „Суета на суетите, всичко е суета.“ В контрастта между големите теми на съвременната цивилизация – чук от бронз и банкомат от злато – се появяват хиляди въпроси за еволюцията на ценности и идеологии, за зависимостите на ежедневното



оцеляване и похотта на разхищението. Стефан Николаев ги задава по своя начин на всички, които могат да видят отвъд материалността и формата на самите обекти, защото нито чукът е чук, нито банкоматът банкомат. В безмитната зона на изкуството му винаги има едно „и още нещо“, което превръща предметите в знаци на себе си и в инструменти за осмыслияне на свръемето.

Монографичният каталог на художника One for the Money, Two for the Show (Presses du Reel, Дижон, Франция, 2013, френски/английски, 240 стр.) с текстове на Яра Бубнова, Пол О’Нийл и Емил Урумов ще бъде представен в България в рамките на изложбата.



WHAT GOES UP MUST  
COME DOWN, 2007  
СНИМКА КАЛИН  
СЕРАПИОНОВ  
ГОРЕ ВЛЯВО:  
I HATE AMERICA  
AND AMERICA  
HATES ME, 2009  
СНИМКА ФЛОРИАН  
КЛАЙНЕФЕН  
ГОРЕ ВДЯСНО:  
BALKANTON, 2004  
СНИМКА КАЛИН  
СЕРАПИОНОВ